

ගණිත අභ්‍යන්තරය

- (1) n යනු දහ නිවිලයක් ද $f(n) \equiv 3^{2n} + r$ නම් $f(n+1) - f(n)$ යන්න හරියටම 8 පා බෙදාය හැකි බව පෙන්වන්න. එකැනී, $f(n)$ හරියටම 8 න් බෙදෙන බව පෙන්වන්න. (1977)
- (2) i) n යනු මිනුම දහ නිවිලයක් විට $f(n) \equiv n^3 + 6n^2 + 8n$ නම්, $f(n)$ යන්න 3 පා බෙදෙන බව සාධනය කරන්න.
- ii) $\sum_{r=1}^n \frac{1}{(2r-1)(2r+1)} = \frac{n}{2n+1}$ බව ගණිත අභ්‍යන්තරයෙන් සාධනය කරන්න. (1979 අභ්‍යන්තරය)
- (3) r හි සියලු දහ නිවිල අයය සඳහා $\frac{1}{r!} \leq \frac{1}{2^{r-1}}$ බව ගණිත අභ්‍යන්තරයෙන් හෝ අන් ක්‍රමයකින් හෝ පෙන්වන්න. (1977)
- (4) $1.1! + 2.2! + 3.3! + \dots + n.n! = (n+1)! - 1$ බව අභ්‍යන්තරයෙන් හෝ අන් අපුරෙකින් හෝ සාධනය කරන්න. (1978)
- (5) සාමාන්‍ය අංකනය අනුව ${}^nC_r < n^{n-1} C_{r-1}$, $r = 2, 3, \dots, n$ බව පෙන්වන්න. $(1+x)^n = 1 + {}^nC_1x + {}^nC_2x^2 + \dots + {}^nC_{n-1}x^{n-1} + x^n$ බව දී තිබෙන විට, $(a+b)^n = a^n + {}^nC_1a^{n-1}b + {}^nC_2a^{n-2}b^2 + \dots + {}^nC_{n-1}ab^{n-1} + b^n$ බව අපෝග්‍යනය කරන්න. ඒ තයින් a ත් b ත් දහ දී $n > 2$ දී නම්, $(a+b)^n - a^n < nb(a+b)^{n-1}$ බව පෙන්වන්න. (1981)
- (6) a) n යනු දහ නිවිලයක් නම්, ${}^nC_r = \frac{1}{r!} \frac{n!}{n-r!}$ විට ${}^nC_r + {}^nC_{r-1} = {}^{n+1}C_r$ බව සාධනය කරන්න.
- ආ) n යනු දහ නිවිලයක් නම්, $(1+x)^n = {}^nC_0 + {}^nC_1x + \dots + {}^nC_rx^r + \dots + {}^nC_nx^n$ බව ගණිත අභ්‍යන්තරය මගින් සාධනය කරන්න.
- ඇ) $(1+x)^{2n} \equiv (1+x)^n (1+x)^n$ යන්න ද්වීපද ප්‍රසාරණය දී හාවිතයෙන් ${}^{2n}C_n = ({}^nC_0)^2 + ({}^nC_1)^2 + \dots + ({}^nC_n)^2$ බව පෙන්වන්න. (1982)
- (7) දහ ප්‍රරූප සංඛ්‍යාමය ද්රේශකයක් සඳහා ද්වීපද ප්‍රමේයය ප්‍රකාශ කර සාධනය කරන්න. p සහ n යනු දහ නිවිල නම්, එවිට p^n මගින් $(1+p)p^{n-1}-1$ බෙදෙන බව සාධනය කරන්න. [තුළිය : $(1+p)p^n = (1+p)p^{n-1}(1+p)p^{n-1} \dots (1+p)p^{n-1}$: මෙහි සාධක p ඇති.] (1984)
- (8) a) $n = 1, 2, 3, \dots$ සඳහා $A_{n+1} = (1-\alpha)(1-A_n) + A_n$ සහ $A_1 = \beta$ ඇයි ගනිමු. මෙහි α සහ β තාත්ත්වික සංඛ්‍යා වේ. ගණිත අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ මුලධර්මය උපයෝගී කර ගනිමින්, සැම න දහ නිවිලයක් සඳහා $A_n = 1 - (1-\beta)\alpha^{n-1}$ බව සාධනය කරන්න. $\sum_{r=1}^n A_r$ සොයන්න.
- ආ) $1 \leq k \leq n$ වන සේ වූ k සහ n නිවිල සඳහා $k {}^nC_k = n {}^{n-1}C_{k-1}$ බව පෙන්වන්න. ඒ තයින් හෝ අන් ක්‍රමයකින්, දිනුම $x \in \mathbb{R}$ සහ $n \geq 0$ සඳහා $\sum_{k=0}^n k {}^nC_k x^k (1-x)^{n-k} = nx$ බව සාධනය කරන්න. (2001)
- (9) ගණිත අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ මුලධර්මය යොදාගනිමින්, සැම n දහ නිවිලයක් සඳහා $n! \geq 2^{n-1}$ බව සාධනය කරන්න. $\sum_{k=0}^n \frac{1}{k!} \leq 2 - \frac{1}{2^{n-1}}$ බව අපෝග්‍යනය කරන්න. ඒ තයින්, $e \leq 3$ බව පෙන්වන්න. මෙහි e යනු ප්‍රකාශී ලැසු ගණකවල පාදය වේ. (2002)

(10) ගණිත අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ මුලධර්මය යොදාගතිමින්, සැම න ධන නිවිලයක් සඳහා ③ $8(n+1)! > 2^{n+1}(n+2)$ බව සාධනය කරන්න. $\sum_{k=0}^n \frac{k!}{2^k} > \frac{1}{16}(n^2 + 3n + 4)$ බව අපෝහනය කරන්න.

ඒ තෙවීන්, $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k!}{2^k}$ ශේෂීය අභිසාරි තොටන බව පෙන්වන්න. (2003)

(11) ගණිත අභ්‍යන්තරය මුලධර්මය උපයෝගී කර ගනිමින්, සැම න ධන නිවිලයක් සඳහාම $\frac{1}{2^2-1} + \frac{1}{3^2-1} + \dots + \frac{1}{(n+1)^2-1} = \frac{3}{4} - \frac{1}{2(n+1)} - \frac{1}{2(n+2)}$ බව සාධනය කරන්න.

$\sum_{r=1}^{\infty} \frac{1}{r(r+2)}$ ශේෂීය අභිසාරි බව අපෝහනය කර එහි එකත්ය සොයන්න. (2004)

(12) ගණිත අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ මුලධර්මය යොදාගතිමින්, සැම න ධන නිවිලයක් සඳහා ③ $\frac{1}{1.2.3} + \frac{1}{2.3.4} + \dots + \frac{1}{n(n+1)(n+2)} = \frac{1}{4} - \frac{1}{2(n+1)} + \frac{1}{2(n+2)}$ බව සාධනය කරන්න.

$\frac{1}{4} - \sum_{r=1}^{\infty} \frac{1}{r(r+1)(r+2)} < \frac{1}{100}$ වන කුඩාතම n නිවිලය සොයන්න. (2005)

(13) p යනු නිවිලයක් යැයි ගනිමු. ගණිත අභ්‍යන්තරය මුලධර්මය හාවිතයෙන්, සියලු ධන නිවිලමය n සඳහා $p^{n-1} + (p+1)^{2n-1}$ යන්න $p^2 + p + 1$ යන්නෙක් බෙදෙන බව සාධනය කරන්න. (2006)

(14) ධන නිවිලමය ද්රැක්තයක් සඳහා ද්වීපදු ප්‍රමේයය ප්‍රකාශ කරන්න. a, b හා d යනු $a = b + d$ වන අයුරින් වූ නිවිල වේ. $a^n - b^{n-1}(b + nd)$ යන්න ධන නිවිලමය n සඳහා d^2 න් බෙදිය හැකි බව පෙන්වන්න.

U යනු පළමු පදනය a හා පොදු අන්තරය d වන සමාන්තර ශේෂීයක n වෙති පදනය නම්, $a^n - (a-d)^{n-1} U$ යන්න d^2 න් බෙදිය හැකි බව සාධනය කරන්න. $7^{60} - 3^{64}$ යන්න 16 න් බෙදිය හැකි බව අපෝහනය කරන්න. (2007)

(15) ගණිත අභ්‍යන්තරය මුලධර්මය උපයෝගී කර ගනිමින්, ධන නිවිලමය n සඳහා $\frac{n^7}{7} + \frac{n^5}{5} + \frac{n^3}{3} + \frac{34n}{105}$ යන්න නිවිලයක් බව සාධනය කරන්න. (2007)

(16) a) ගණිත අභ්‍යන්තරය මුලධර්මය උපයෝගී කර ගනිමින්, ධන නිවිලමය n සඳහා $5^{n+1} - 2^{n+1} - 3^{n+1}$ යන්න 6 න් බෙදිය හැකි බව සාධනය කරන්න.

b) $\sum_{r=1}^{\infty} C_r$ සොයා ධන නිවිලමය n සඳහා $\frac{2^n}{n} > \frac{(n-1)}{2}$ බව අපෝහනය කරන්න. (2008)

(17) $P_n = n(n+1)....(n+r-1)$ යැයි ගනිමු. මෙහි n සහ r ධන පුරුණ සංඛ්‍යාවක් වේ. $nP_{n+1} = nP_n + rP_n$ බව පෙන්වන්න. P_n / n යන්න $(r-1)!$ වළින් බෙදෙන බව උපකළුපනය කර $P_{n+1} - P_n$ යන්න r! වළින් බෙදෙන බව පෙන්වන්න. අනුයාත ධන නිවිල r සංඛ්‍යාවක ගුණිතය r! වළින් බෙදෙන බව අපෝහනය කරන්න. (2009)

(18) ගණිත අභ්‍යන්තරය මුලධර්මය හාවිත කර ගනිමින් $(x+y)^n = \sum_{r=0}^n C_r x^{n-r} y^r$ බව සාධනය කරන්න. මෙහි n ධන පුරුණ සංඛ්‍යාවක් වන අතර ${}^n C_r = \frac{n!}{(n-r)!r!}$ වේ. $(p+q)^n - p^n - q^n$ යන්න pq වළින් බෙදෙන බව අපෝහනය කරන්න. මෙහි p, q සහ n ධන පුරුණ සංඛ්‍යාව වේ. (2009)

(19) ගණිත අභ්‍යහන මුලධර්මය හාවිතයෙන් සියලු n $\in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $n^3 + 5n$ යන්හි 3 න් බෙදෙන බව සාධනය කරන්න. (2011)

(20) ගණිත අභ්‍යහන මුලධර්මය යොදාගෙන මිනෑම n ටන නිබිලයක් සඳහා $1 + 2 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$ බව සාධනය කරන්න. (2012)

(21) ගණිත අභ්‍යහන මුලධර්මය හාවිතයෙන් සියලු n $\in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n (2r+1) = n(n+2)$ බව සාධනය කරන්න. (2013)

(22) ගණිත අභ්‍යහන මුලධර්මය හාවිතයෙන්, සියලු n $\in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $\sum_{r=1}^n (3r-1) = n^2(n+1)$ බව සාධනය කරන්න. (2014)

(23) ගණිත අභ්‍යහන මුලධර්මය හාවිතයෙන් සියලු n $\in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $8^n - 3^n$ යන්හි 5 හි පූර්ණ සංඛ්‍යාමය ග්‍රණාකාරයක් බව සාධනය කරන්න. (2015)